

De speciale functie- opleiding voor CSM

door E. J. C. VAN HOOTEGEM, Kolonel van de Generale Staf

In mijn artikel „De Gevechtscursus Nieuwe Stijl” in het februari-nummer maakte ik melding van de instelling van een speciale opleiding als in titel bedoeld. Deze opleiding is intussen in de vorm van een cursus in gang gezet.

Aan deze cursus liggen de gedachten ten grondslag, die zijn samengevat in een memorandum, dat door samenwerking van Officieren van het HKGS en de IdO is tot stand gekomen en dat op 30 oktober 1959 bij volgend schrijven, door CGS aan IdO is aangeboden (i.a.a. C-ILK, BAC, NTB, C-Lua en IdI, onderwerp: Opleiding tot de functie van CSM).

„1. Hierbij doe ik U een in overleg met Uw inspectie opgesteld memorandum betreffende de opleiding voor de functie van CSM toekomen.

2. Met betrekking tot de punten 5d en 5e van het memorandum deel ik U respectievelijk mede, dat:

a. conform Uw voorstel de opleidingen in de legerplaats BUDEL zullen worden gehouden en onder toezicht zullen staan van C-OOS;

b. het voor het houden van de opleidingen extra benodigde instructieve kader de tweede gevechtscursus dient te volgen, welke op 9 december 1958 aanvangt.

3. Voorts deel ik U mede, dat de eerste CSM opleiding zo spoedig mogelijk na afloop van de tweede gevechtscursus dient aan te vangen.

4. Ik verzoek U voor het doen houden van de CSM opleidingen vereiste voorbereidingen te treffen (ten aanzien van het extra benodigd instructief personeel in overleg met de Adjudant-generaal) en mij te zijner tijd terzake te berichten.”

De inhoud van het bijgevoegde memorandum luidde:

Memorandum ¹⁾

inzake de opleiding tot de functie van
Compagnies-Sergeant-Majoor (CSM)

1. Doelstelling

Te komen tot het opbouwen van een categorie onderofficieren, afkomstig uit de sergeanten-majoor-instructeur, die, bij de troep en daarbuiten, kan bogen op de autoriteit, welke nodig is om de functie van compagnies-sergeant-majoor, zowel in vredes- als in oorlogstijd, op uitstekende wijze te vervullen.

¹⁾ Waar in dit memorandum wordt gesproken van compagnies-sergeant-majoor wordt tevens bedoeld eskadrons/batterij-opperwachtmeester. Waar wordt gesproken van sergeant, wordt tevens bedoeld wachtmeester.

Het leidend
beginsel

2. Taakomschrijving voor de compagnies-sergeant-majoor

a. De CSM is zijn commandant, in de ruimste zin des woords, behulpzaam bij de uitvoering van diens taak. Hij vormt de schakel tussen deze en de onderofficieren, korporaals en manschappen der compagnie. Ten aanzien van de tot de compagnie behorende meerderen zal hij de militaire vormen en verhoudingen onverkort in acht nemen.

b. De CSM dient, in alles, een voorbeeld te zijn voor het personeel van de compagnie. Hij zal van hen de uiterste discipline eisen. Hij dient daarom zelf een hoge mate van discipline te bezitten, alsmede het vermogen deze doorlopend naar buiten te tonen.

c. Door zijn optreden en zijn persoonlijkheid zal hij respect afdwingen van meerderen, gelijken en minderen in rang.

Zijn optreden moet hard, doch rechtvaardig en menselijk zijn.

d. De CSM dient uit te munten door theoretische en praktische kennis.

e. Tot zijn belangrijkste taak behoort het doorlopend houden van toezicht op de dienstverrichtingen, het optreden in het algemeen en het uiterlijk voorkomen van de tot de compagnie behorende onderofficieren, korporaals en manschappen. Hij zal de goede geest onder hen bevorderen. Hij geeft de nodige leiding en wel in het bijzonder ten aanzien van:

- het geven van instructie in het algemeen;
- de schietinstructie;
- de exercitie;
- velddienst- en marsoefeningen;
- de inwendige en de garnizoensdienst;

- de verzorging van wapens, materieel, kleding en uitrusting;
- alle overige zaken welke hem, door zijn commandant, in het bijzonder worden opgedragen.

3. Uit deze taakomschrijving voortvloeiende grondslagen voor de opleiding

In verband met bovenstaande taakomschrijving zal bij de opleiding tot CSM in het bijzonder de aandacht moeten worden besteed aan het volgende.

a. Het aankweken van *gevoel voor leiderschap en persoonlijkheid*, hetgeen als een rode draad door de gehele opleiding dient te lopen. Daarbij moet de nadruk worden gelegd op het ontwikkelen en opvoeren van *zelfbewustzijn* en *zelfvertrouwen*.

b. *Hardheid en discipline* dienen hand in hand te gaan en tevens doorlopend de aandacht te hebben. Zelf gehard zijnde, moet de aanstaande CSM leren aanvoelen wat hij, onder bepaalde omstandigheden, van anderen kan en vooral moet eisen. Aangezien men een en ander aan den lijve zal moeten voelen, dient de nadruk op de praktijk te worden gelegd.

c. De geestelijke gesteldheid van de aanstaande CSM zal in dien zin worden beïnvloed, dat *mensenkennis, gevoel voor tact en rechtvaardigheidsgevoel* zodanig tot ontwikkeling worden gebracht, dat hij mentaal in staat zal zijn de hem later toevallende, uiterst moeilijke taak te vervullen. *Indien ergens, dan dient hier een gezonde geest in een gezond lichaam te huizen.*

d. Hem zal voorts alle *praktische en theoretische vakkennis* moeten worden bijgebracht, welke hij voor de uitvoering van zijn taak nodig heeft, aanvangende bij de opleiding van de enkele man en eindigende bij het optreden van de compagnie in bataljonsverband; het laatste voor zover dit voor de uitvoering van zijn taak noodzakelijk is.

e. De speciale opleiding voor de *functie van CSM* zal daarbij zoveel mogelijk *praktisch* moeten zijn ingesteld. Theorie dient tot de uiterste noodzaak te worden beperkt, waarbij evenwel in het bijzonder de kennis van de methodische instructie moet worden aangekweekt.

4. Opleidings- en bevorderingsgang voor een aanstaande CSM

Aangezien een goede CSM niet alleen militaire kennis dient te bezitten, doch tevens over de juiste karaktereigenschappen, de geëigende mentaliteit en een fysieke hardheid moet beschikken, is het onmogelijk de onderofficier uitsluitend door middel van een cursus voor zijn taak geschikt te maken. De aanstaande CSM zal gedurende vele jaren, door tewerkstelling bij onderdelen van uiteenlopende aard en door het volgen

van cursussen, voor zijn taak *gevormd* moeten worden.

Dit moet worden verzekerd door een juist uitgebalanceerde carrièreplanning, vanaf de aanstelling tot onderofficier, tot het moment dat de normale SMI-bevorderingscursus moet worden gevolgd. De daadwerkelijke selectie tot potentieel CSM vindt aan het eind van deze cursus plaats en is gebaseerd op:

- beoordelingen tijdens vorige tewerkstellingen;
- cursusresultaten SMI-cursus;
- ABOHZIS en fysieke gesteldheid.

Teneinde enige ervaring in zijn nieuwe rang op te doen, ware de geselecteerde, aanstaande CSM gedurende ten hoogste 3 jaren in een SMI-functie bij een school in te delen.

Daarna dient hij de specifieke CSM-cursus te volgen, waarna tenminste gedurende 5 tot 6 jaren een CSM-functie bij de parate troepen dient te worden vervuld.

De rest van zijn diensttijd kan hij doorbrengen in een CSM-functie bij niet parate troepen, dan wel in een adjudantsfunctie (bij een depot of school wordt de CSM-functie *organiek* bezet door een AOOI).

5. De CSM-cursus

a. *Duur van de opleiding:* 6 oefenweken

Teneinde een gedegen opleiding te waarborgen ware de sterkte per cursus te stellen op 15 à 20 man. Een continu-opleiding garandeert diens-tengevolge, *mocht dit nodig zijn*, ± 120 cursisten per jaar.

b. *Te behandelen stof:* uren

- Inwendige dienst, ceremonieel, garnizoensdienst (10)
- LO en ongewapend gevecht (+ dagelijks $\frac{1}{4}$ uur ochtendgymnastiek (28)
- Leiderschap (theorie- en praktijkproblemen) (15)
- Vorming (tot CSM) (4)
- Exercitie (24)
- Geweervechten (12)
- Schietopleiding (prakt. aanwijzingen) (20)
- Velddienst (speciale opleiding in CSM-functie, o.a. bivak oefeningen) (28)
- Rijopleiding (voortgezet en terreinrijden) (16)
- Gevechtscursus (96)
- Het houden van inspecties (4)
- Verlof (restant te geven na afloop cursus) (18)
- Aankomst/vertrek (9)
- Ter beschikking C (4)

Totaal (288)

Het instructieteam. V.l.n.r.: res. 1e Lt A. W. Stokvis, Kapitein H. M. Maassen, AOOI A. R. Jimmink, Wmr G. C. Hoogland.

Verkenningpatrouille.

Dagelijks dient een model-inspectie te worden gehouden, zoals de CSM ook bij de compagnie doet. Een deel van de voortgezette rijopleiding, de vakken verbindingdienst, leiderschap, kaart-lezen en kompas worden beoefend tijdens de velddienst, de bivakoefeningen en de gevechts-cursus.

c. Voorwaarden voor deelneming

Zie pt 4, alsmede een goede beoordeling over de diensttijd na de SMI-cursus. Bezit van rijbewijs B.

d. Plaats

De cursus beantwoordt slechts aan zijn doel, indien hij voor alle aanstaande CSM's centraal plaats vindt. Verder dient de plaats in de nabijheid van een geschikt oefen- en schietterrein te liggen en over de vereiste accommodatie (hinder-nisbaan enz.) te beschikken. Bij voorkeur moet de cursus niet voor het front van soldaten en/of OOn van lagere rang worden gegeven. Hoewel er meer mogelijkheden zijn, gaat de voorkeur van IdO uit naar Budel, als dépendance van de OOS (Weert).

e. Personeel, belast met opleiding

Onverschillig op welke plaats de cursus ook zal worden gehouden, zal indeling van extra personeel noodzakelijk zijn. Voor een cursus van 15 à 20 OOn wordt gedacht aan:

- 1 kapitein afkomstig van KCT
- 1 luitenant
- 1 of 2 AOOI met vóór-oorlogse ervaring (dienen de nieuwe gevechtscursus te hebben gevolgd)
- aangevuld met ter plaatse reeds aanwezige LO-personeel en rij-instructeurs.

6. Overgangsbepalingen

Ook vóór dat aan het gestelde in punt 4 is voldaan, kan reeds worden begonnen met het geven van de CSM-cursus aan daarvoor geschikt personeel. Hierbij kan de nodige ervaring worden opgedaan voor de samenstelling van een efficiënt en goed programma.

In de eerste plaats dient dit personeel te worden geselecteerd uit de jongere, goede sergeanten-majoor-instructeur, die thans bij 1 LK een CSM-functie bezetten.

* * *

De eerste, in punt 6 van dit memorandum bedoelde cursus is intussen aangevangen en was twee weken op gang, toen deze beschouwing werd geschreven. Zij duurt van 9 februari tot en met 21 maart.

Twintig sergeanten-majoor-instructeur en opperwachtmeester-instructeur nemen eraan deel, onder leiding van een team, dat de korte voorbereidingstijd wel volkomen heeft uitgebuit en

dat door de IdO met zorg en op uitstekende wijze blijkt te zijn samengesteld. Het bestaat uit:

- Kapitein H. M. Maassen (COAK);
- res. 1e Lt. A. W. Stokvis (DepLua);
- AOOI A. R. Jimmink (KSI);
- Wmr G. C. Hoogland (12 AfdVA);

waarvan de eerste en de derde een opleiding volgden bij het Korps Commandotroepen.

De oefenstof van de cursus, zoals deze ten slotte door IdO is vastgesteld, wijkt qua aantal lesuren in geringe mate af van die, zoals zij in het memorandum was vastgesteld; voorts kan worden verwacht dat de ervaring, gedurende de eerste cursus opgedaan, weer kleine wijzigingen tot gevolg zal hebben. Echter niet ten aanzien van de beginselen. Alle lessen worden door het opleidingsteam zelf gegeven, met uitzondering van die van de voortgezette rij-opleiding en enkele lessen in lichamelijke opvoeding. Bij het samenstellen van de opleidingsstof voor het vak „leiderschap” is hulp ontvangen van de Infanterieschool (Kapitein Panhuyzen).

De eerste cursus is geopend door de huidige Commandant — 1 Legerkorps, Luitenant-Generaal P. Gips, daarin bijgestaan door Luitenant-Kolonel van de Generale Staf J. H. Jansen (G3-HKGS-Afd. Opleidingen), welke laatstgenoemde Officier de deelnemers omtrent de bedoeling inlichtte. Bij een persoonlijk bezoek aan de cursus, toen die ongeveer twee weken op gang was, is mij gebleken dat reeds van een goed succes kan worden gesproken. Dit is in de eerste plaats te danken aan de goede samenwerking, die binnen het opleidingsteam bestaat; door de uitstekende dienststopvatting van elk lid van dit team; doch in niet mindere mate door die van de deelnemers aan de cursus, die zich geheel geven en een uitstekend moreel demonstreren.

C-1LK heeft intussen maatregelen getroffen, dat de cursisten na terugkeer bij hun eenheid niet „in de lucht komen te hangen”. De Leger Film en Foto Dienst zal, in samenwerking met

De CSM dient ook door theoretische kennis uit te munten!

... Actie! ...

de Staf van het Legerkorps, een instructiefilm maken over deze materie. Aangezien deze film enige tijd zal vergen heeft C-1LK zich voorgenomen de compagnies-, batterij- en eskadronscommandanten van de deelnemers de cursus één dag te doen volgen, waarbij zij zich dan een oordeel zullen kunnen vormen omtrent de bedoelingen, welke laatste hun tevens kenbaar zullen worden gemaakt door een inleiding van de commandant van het opleidingsteam. Dit bezoek kan plaats vinden te Budel gedurende het eerste deel van de cursus, dan wel „te velde” gedurende de daarop aansluitende gevechtscursus nieuwe stijl, die inmiddels door het opleidingsteam is gevolgd.

Al met al kan worden aangenomen, dat de doelstelling van de CSM cursus, zoals deze in punt 1 van het memorandum is gegeven, zal worden bereikt. Is dit zo, dan zal men in de Koninklijke Landmacht weer een belangrijke stap in de goede richting hebben gedaan.

Hoewel niet strikt ter zake dienend, nog een enkel woord over de verdere gang van zaken bij de *gevechtscursus nieuwe stijl*.

Na de kritiek, die wij in ons vorig artikel op de eerste twee cursussen moesten uiten, is de wind wel geheel en al gedraaid. De derde cursus was beslist een succes, hetgeen tevens moet worden geweten aan de aandacht, die deze had bij de commandanten van de teams van beide bataljons (de S3). Echter ook de beide door ons in zeker opzicht gewraakte cursussen hebben intussen vrucht afgeworpen, hetgeen blijkt uit de toepassing, die de materie van de „kleine oorlog” bij de betreffende bataljons mocht ondervinden. Nog is het vermeldenswaard, dat aan een van de volgende cursussen zal worden deelgenomen door een team van zes Officieren van de Staf-Inspecteur Generaal Koninklijke Landmacht en wel op voet van vrijwilligheid.

BETALING ABONNEMENT 2e KWARTAAL 1959

Tot 7 april a.s. bestaat gelegenheid het abonnement voor het 2e kwartaal 1959 à f 3,— te voldoen per postwissel of door overschrijving op postrekening Nr 44715 ten name van Moormans Periodieke Pers N.V. met vermelding: „abonnement De Militaire Spectator, 2e kwartaal 1959”.

Wie na 7 april gireert is f 0,40 incassokosten verschuldigd daar dan de kwitanties in omloop zijn.

BANDEN 1958

De geheel linnen banden voor de jaargang 1958 zijn thans direct leverbaar. De prijs bedraagt f 3,25 per stuk.

Levering uitsluitend na vooruitbetaling per giro (nr 44715) of per postwissel. Bestellingen te richten aan:

MOORMANS PERIODIEKE PERS N.V.
Zwarteweg 1 - Den Haag.